

CANADA.

THE SWEDISH WEEKLY.

ÅRG. X—N:R 25.

WINNIPEG, MAN., 12 JUNI 1902.

LÖP. N:R 522.

FREDEN.

De viktigaste kommentarierna i tidningspressen är naturligtvis fredslutet mellan boer och engelsmän. I en punkt är man naturligtvis alla ense, nämligen att hälsa freden välkommen, men angående villkoren äro uppfattningarna ganska olika. Den amerikanska tidningspressen är ju till övervägande del boervänlig, men nästan alla förutsäga dock en lycklig framtid för Sydafrika under Englands liberala spira samt uttrycka den förhoppningen, att de båda forna antagonisterna nu skola arbeta hand i hand med hvarandra för Sydafrikas välfärd. En del engelska tidningar förutspå belätna med fredslutet, och mens, att boerna och afrikanderna under självstyrelsens hägn bäst äro någonsin blifva i stånd att arbeta för Sydafrikas oafhänghet, och tycka i sina betraktelser öfver kriget att priset är för dyrt hvarmed freden köpts. Andra åter äro, att i och med denna fred är det brittiska öfverväldet i Sydafrika befästadt för alltid.

I runda tal har kriget kostat England 1,000 millioner dollars i pänningar, 24,000 i döda, därjämte 75,000 man i fångar och lemlästade. Boernas förluster i lif och egendom dom gör ej att beräkna ännu emedan man saknar alla slags statistiska uppgifter.

Boergeneralerna införa nu sina kommandon, och vapennedläggelsen pågår till ömsesidig belätnhet. Boergeneralerna hafva i sina aftackningsakt till sina gamla vapenbröder uppmanat dem att glömma det förlutna och arbeta för framtiden. Boerna och de engelska soldaternas ungdoms mycket vänskapligt, hvilket dock ej kan sägas mellan de boer som nu nedlagt vapnen, och de, som under krigets lopp förut gifvit sig. De villja ej ens skaka hand med hvarandra, hvarannan kan förstå hvilka bittra känslor måste bo i boerkämparnes bröst.

Ex-president Kruger, som af England erbjudits öfverfart till Sydafrika på ett krigsskepp, har afböjt erbjudandet, emå holländska drottningens redan ställt ett krigsskepp till hans förfogande.

En attentatsanklagelse från Pretoria var ute och flaxade pressen härom dagen.

Engelska parlamentets tacksamhetsråd till Kitchener bestod af en pänninggåfva på en kvarts million dollars samt friherrlig titel. Kitcheners förtjänster i afslutandet af freden sägas allmänt vara värd detta stora erkännande.

Gamle Cronje och alla de öfriga fångarne, som äro utplacerade här och där på de engelska öbesittningarne, äro nu på hemvägen och nog äro de glada öfver det, fastän Union Jack svajar öfver deras huvuden. Ett par af de gamla boerledarne skola resa genom Europa för att samla fonder åt boerna för att sätta dem i stånd att återuppbygga sina farmar.

Canada-nyheter.

Dödsfall. Sheriff Benson i Regina, en af de äldsta invånarne i distriktet afled den 7 dennes.

Ingen benådning. Gossemörda-

ren Hansen i Montreal, har fått sin nådeansökan afslagen och kommer att hängas den 27 i denna månad.

Mördaren Gordons sinnesbeskaffenhet undersökes f. n. af en specialist i ämnet, dr Phalen från Kingston, som har ingifvit sin rapport till Ottawa.

För bedrägerier vid senaste dominionvalet blef en mäkklare Bennet i Montreal dömd till 6 månaders fängelse. Han arbetade för sin farbrors val, och de metoder, han använde, voro så fräcka, att han ej kunde neka inför domstolen.

Statsinkomsterna för de 11 gångna månaderna af fiskalåret uppgår till \$51,297,062, hvilket är en ökning af \$4,708,000 öfver motsvarande tid förlidit år. Utgifterna hafva varit 38,005,112 på det ordinarie kentot, lämnande ett kas saöfverskott af \$13,271,234.

En snabb linje af oceanångare, som skall konkurrera med Morgan-kombinationen, har man utsikter att få bildad af Cunard- och Allan-linjens båtar, om regeringen i London tillräckligt subsidier företaget. Canada är angeläget att gifva sin del, ty värt land är i stort behov en linje med snabbgående och ordentliga båtar.

Sir Thomas Shaughnessy, C. P. R. presidenten, företager i dessa dagar sin årliga inspektionsresa öfver banorna i Västern. Presidenten har stannat i nästan alla större städer i västern och uppvaktats af deputationer, hvilka önska anläggningar utförda af bolaget. Blir blott häften af det, som rapporterats i Jag-pressen utfördt, borde man kunna känna sig belåten. I öfrigt lär presidenten fått de fördelaktigaste tankar om Västern, och grunda stöd öfverallt fin och lofvande.

Omräkningar efter senaste provinsvalet i Ontario pågår nu. Hittills har resultatet ej ändrats. Ennellertid har det kommit i dagen, att en del af de konservativa kandidaternas användning i del mindre hederliga valmetoder, hvarannan torde förekomma i en del valkretsar. Ansvar för dylika valmetoder, kastas vanligen på motpartier, isynnerhet om det råkar vara regeringspartiet. I själva verket är det dock de enskilda kandidaternas anhängare, som göra sig skyldiga till öfverträdelse, troligen tänkande i valkrig är alla knep tillåtna.

En masshaktning bland konduktörer vid Toronto spårvagnsbolag företogs härom dagen. Ej mindre än 11 konduktörer samt fyra andra personer inburades, anklagade för att hafva systematiskt plundrat bolaget. Bolaget hade haft deklarerat ute, som smokt upp, att de anklagade läsnade bössorna på dessas innehåll af penningar och biljetter. De fyra andra voro åtalade för att hafva mottagit och omsatt de stulna biljetterna.

Regeringens fiskalår avslutas med den 30 juni, och med anledning häraf börjar man nu läsa rapporter öfver de olika departementens verksamhet. Siffrorna från immigrationsdepartementet utvisa, att vid årets utgång 65,000 invandrare anländt till Canada, mot 49,000 året förut. Från England har anländt 14,209, från Europa 18,248 och Förenta Staterna 21,377 allt under de 11 gångna månaderna. De nya blända under maj månad uppgingo till ej mindre än 11,000. Antalet upptagna bonestead visar också en

afsevärd ökning öfver fjolårets. Oaktadt endast 11 månader gått öfverstiger det redan med 2,000 det föregående årets.

Eldsvåda i British Columbia. En ny olycka inträffade den 9 ds i St. Michel, en liten arbetsplats utmed Crows Nest-banan, 23 mil öster om Fernie. Man höll på att bränna ned skog, då man på grund af den starka stormen förlorade kontroll öfver elden, som spridde sig till staden. 24 hns nedbrunno, utgörande nästan alla arbetarebostäder, och ett stort antal familjer stå nu hemlösa. Den öfriga staden är starkt hotad, hvarannan C. P. R. har sändt dit ett tåg fraktvagnar, för att biträda om det behöfves. Bland de hemlösa familjerna märkes en P. Anderson. Äfven C. P. R. förlorade åtskillig egendom, i det flera smärre byggnader samt nio fraktvagnar brände ned.

Board of Trades hade i förra veckan möte i Toronto. Flera viktiga frågor diskuterades och ministrarne Tarte, Mullock samt premiär Ross voro närvarande. Högre tullar förordades, samt att regeringen anställer kommersiella agenter i främmande land med uppgift att upparbeta exporten af produkter från Canada.

Flera resolutioner fattades, hvilka tydligen syfte voro, att utöfva en sags påtryckning på federalregeringen, men på grund af de små majoriteter, hvarmed de antogs, kunna de till sitt ändamål anses misslyckade. Den märkligaste bland dem var försvarsresolutionen, hvari regeringen uppmanades att i budgeten uppföra ett ordinarie försvarsanslag, som skulle på ett värdigt sätt sätta Canada i stånd att bidra till brittiska rikets allmänna försvar. Denna resolution antogs 10 öster mot 32, och komparerar alldeles utmärkt resolutionen om högre tullar.

Högre tullar synes vara hufvudämnet, när landets industrikungar samlas till sina lysande konferenser för att diskutera gemensamma intressen. Så var det vid det i dagarne hålla mötet af "Board of Trades" i Toronto. Trots deras profetior och oro, är det dock ett faktum, att industrierna i Canada gifva en god utdelning, men i månada fall, såsom t. ex. Dominion Cotton Co., hafva dessa industriföretag påbörjats så onödigt stora, aktiekapital, — s. k. "Waterstock" som användes för helt andra ändamål än för den verkliga driften — hvarannan dividenderna för den skulle ej kunna synas så stora. När den liberala regeringen i Ottawa tog sig till med att reducera tulltariffen, var det ej för att snoppa eller förhindra utvecklingen af landets industri, utan i första hand att utveckla desamma, och detta har lyckats. Genom att upphäffa tullen på råmaterial, uppstodo flera fabriker, varorna blifva billigare såsom en följd af konkurrens och den ökade efterfrågan, handelsomständingen blef lifvigare och har nu taget ett uppsving, som är en slående kontrast mot den däsighet, som rådde under det konservativa federalpartiets sista regeringsår. För att emellertid stärka förbindelsen med moderlandet, som tillika måste betraktas och upparbetas såsom den förnämsta afsetningsorten för Canadas jordbruksprodukter, införde parlamentet en preferentialtariff, hvarigenom produkter, införda

från Storbritannien beviljas ytterligare en tredjedels afdrag i tullen. Att haadeln med Förenta Staterna därjämte ej hämnats, utan ökat i proportion, råder väl ej tulltaxan för, ty hvem kan hindra den amerikanska konkurrensen? Den kan ej ens hindras hindras i Europas gamla ultraprotektionistiska industriländ. Men det oaktadt sjunga de konservativa sina nya trall om "preferencen" från England, och villja att Sir Wilfrid skall driva det igenom vid konferensen af brittiska rikets kolonialministrar, men det ligger ju ej i hans makt. Men ropet om högre tullar fortfar väl ändå.

Det tusenvis i östra Canadas industricentraler, och här i västra Canada gästas man om preferentialtariffen. Vill nu inte England gifva oss en så-lan genom att skattbelägga varor från andra land, så nog får Mr Sifton eller Laurier skulden därför. Men trots allt dett, tror man dock allmänt här i västern, att Canadas tulltaxa fortfarande till vid en del reduceringar. Hvad Englands ministrar beträffa, hafva de i själva parlamentet yttrat, att de ej kunna inse, hvarför England skulle behöfva omgärda sig med tullar för att öka sitt handelsutbyte med sina kolonier. Skulle preferentialtariff komma till stånd måste det ske på frihandels grund.

Rika oljekällor har man påträffat i Södra Alberta. Boringar ha pågått under hela vintern, och de nu gjorda fynden sägas vara af den största betydelse.

Drunkning. Två doukoborer drunknade i White Sand River, straxt norr om Yorkton. Ett parti på sju personer skulle forcera strömen hvarvid två personer och fyra hästar omkommo.

Manitoba hvetet börjar utföras till Australien. Den svåra torken, som hemsökt the Commonwealths stater detta år har framkallat missväxt, hvarannan en större export af säd från Canada står i utsikt.

Nordbor i Canada.

Hedrade svenskar. Numismatiska och arkeologiska sällskapet i Montreal, har till korrespondentmande ledamöter kallat biblioteksmanuensen, ordenshistoriografen dr K. H. Karlsson samt redaktör G. Karlman, Stockholm.

Rat Portage, Ont. Sabskriptionen som upptogs till förmån för Mrs Maria Anderson, hvilken madame afled på härvarande hospital den 25 maj, belöper sig till \$242.60. Till alla, som på ett eller annat sätt visade sitt deltagande för den nödställde enkan och hennes små, såndes härmed ett hjärtligt tack.

B. O. Berg.

Ett fin fint bröllop firades här sista lördag kväll, då herr Oscar Cronlund och fröken Syrena Wikström förenades till ett äkta par i Lutherska kyrkan härstädes. Vigseln förrättades af pastor B. O. Berg.

För sakens skull, kunna vi kanske upplysa att studeranden C. Friberg från Hamline Universitet, har af församlingen här kallats, icke såsom i förra vecka uppgafs, "anställda af Minnesota konferensen," att under vakausen bejina henne med Guds ords predikan och barnaunderdervisning.

Pastor B. O. Berg har antagit kallelsen till Granite Lake pastoratet och flyttar i slutet på denna månad. Hans adr. efter den 1 juli blir: Granite Lake, Minn. U. S. A.

Scandinavia, Man. Ehuru väl det myckna rågnandet har i betydlig grad försenadt vårarbetet, är det nu öfverstokadt och den uppspirande brodden synes lofvande. Den insädda arealen är i år bra mycket större än föregående år, och vi hoppas erhålla större behållning i kvantitativt hänseende efter tröskningen, såvida naturen icke lägger ett eller annat hinder i vägen.

Mr E. Bolin tillbytte sig en häst i fjol höst under tröskning i närheten af Brandon. Under vintern gick det bra, men nu när broms och mygg började ansätta honom för hårdt, längtade han tydligen åter till det fria lifvet på öppna prärien. Men som intet tillfälle gafs för honom att återvända dit, gick han en "myggig" dag ned till sjön och — dränkte sig.

Den sv. ev. lutherska församlingen i Scandinavia håller gudstjänst hvarje söndag kl. half 11 f. m.

Söndagsskola hålles efter gudstjänstens slut.

Konfirmationsundervisning har påbörjats och barnen möta i kyrkan hvarje onsdag och lördag kl. 10 f. m.

Den 24 juni håller kvinnoföreningen en midsommarfest. Den hålles vid prästgården i närheten af sidorna och börjar kl. 11 f. m. Middag serveras till sedvanligt pris. Alla välkomna!

Utlandska nyheter

Förenta Staterna. Stråjken bland slakteribolagens kuskar afslutades på torsdagen sedan principalerna delvis gifvit med sig. Oroligheterna under de sista dagarne voro de allvarsamaste sedan Pullman-stråjken 1894.

Kolgrufvarbetarstråjken i Pennsylvania sprider sig allt fortfarande, emå ingendera af sidorna vill gifva med sig. President Roosevelt rapporteras ännu ingripa. Flera industrier hafva blifvit lidande på kolbristen och priset på kol har avancerat en dollar per ton.

Öfversvämmingar och hagelstormar hafva också hemsökt flere af staterna. I Dakota rasade en hagelby hirom dagen med sådan våldsämhet, att personer blefvo skadade af de stora haglen. I Iowa hafva skydrag och hettiga rägnbyar åstadkommit mycken skada. Vid Lake Park, Minn., dödades en cyklist i förgår tio personer samt anställd stor förödelse bland farmbyggnader och boskap. Att döma af namnen på de omkomna var det ett skandinaviskt settlement, som hemsökte.

Vid eldsvåda i St. Lukes hospital, en privat vårdanstalt för sinesjuka i Chicago, omkommo 13 personer och ett tjugotal skadades illa.

Två fångar banade sig i väg till friheten i Salem, Oreg., genom att tjuvta ihjäl tre fångkoektar.

Frankrike. En ny ministär har bildats i Frankrike med Mr Combes, inrikesminister, som chef.